

Kościół św. Andrzeja

Kościół zbudowano w XIV wieku na planie krzyża. Nawa i prezbiterium stanowią dłuższą część. W połowie ich długości, na prawo i na lewo rozciągają się kaplice boczne. Są to więc niejako „ramiona” krzyża. W późniejszych czasach dobudowano jeszcze pomieszczenie zakrystii. Ulokowano ją przy prezbiterium, po lewej stronie, patrząc od wejścia głównego. Długość całej bryły kościoła wynosi 28 metrów. Szerokość – w najszerszym miejscu, czyli tam, gdzie znajdują się kaplice boczne – 20 metrów. Nad fasadą wznosi się wieża wysoka na trzydzieści jeden metrów. Kościół pokrywa dwuspadowy dach z nowej dachówki ceramicznej. Ma ceglasty kolor. Ściany są otynkowane i pomalowane na kremowo. Fasadę wykonano z nieregularnych brył piaskowca. Ostatnia renowacja kościoła miała miejsce w latach 2009-2011.

Frontową ścianę fasady po obu stronach wspierają potężne przypory. Są to wysokie na parę metrów elementy murowane wzmacniające budowlę z boków. Nad fasadą i przedsionkiem kościoła wznosi się masywna czworoboczna wieża. Jest otynkowana. U jej szczytu na każdej ścianie umieszczono zegar. Po okrągłej czarnej tarczy z rzymskimi cyframi krążą jasne wskazówki. Pod zegarami widnieją półokrągłe okna bez szyb. Na ścianie fasady znajduje się okno zakończone łagodnym łukiem. Wypełnia je szyba z witrażem. Pod nim – wejście główne. Kamienny portal w kształcie łuku to oryginalny średniowieczny element. Wejścia strzeże czarna brama z kutego metalu.

Boczna kaplica, na prawo od wejścia, ma jedno okno oraz ganek z drzwiami. W ścianie prezbiterium – znajdują się dwa wysokie okna. Między nimi – kamienna przypora. Ściana zamykająca prezbiterium jest trójboczna: skośna ściana, prosta, skośna. Widnieją w nich zagłębienia w kształcie podłużnych okien. Ścianę wzmacniają kamienne przypory.

Zakrystia posiada metalowe drzwi i dwa niewielkie okna oraz dwie przypory. W ścianie kaplicy bocznej, na lewo od wejścia, umieszczono wysokie okno.

Kościół świętego Andrzeja został ufundowany przez króla Kazimierza Wielkiego. Zachował się mówiący o tym dokument wydany w dniu 1 lipca 1363 roku. Świątynia wielokrotnie ulegała zniszczeniom w czasie pożarów, wojen, potopu szwedzkiego. Mimo wszystko przetrwała. Przy wejściu bocznym stoi kamienna chrzcielnica z XIV wieku. Może właśnie w niej był chrzczony święty Szymon z Lipnicy?